

CSN, CJ

CENTRUL NAȚIONAL
ANTICORUPȚIE AL
REPUBLICII MOLDOVA

НАЦИОНАЛЬНЫЙ ЦЕНТР
ПО БОРЬБЕ С КОРРУПЦИЕЙ
РЕСПУБЛИКИ МОЛDOVA

MD-2004, mun. Chișinău, bd. Ștefan cel Mare și Sfânt 198
Tel. (+373) 22-25-72-94

Nr. 06/2-6555 din 08 noiembrie 2022

La nr. 388 din 25.10.2022

Parlamentul Republicii Moldova

Prin prezenta, Vă remitem atașat raportul de expertiză anticorupție la proiectul de lege pentru modificarea unor acte normative (Legea nr.162/2002, Legea nr.170/2007, Legea nr.288/2016, Legea nr.300/2017).

Anexă: Raportul de expertiză anticorupție – 2 (două) file.

Director

Iulian RUSU

SECRETARIATUL PARLAMENTULUI REPUBLICII MOLDOVA		
D.D.P. Nr. <u>2694</u>		
" <u>09</u> "	<u>11</u>	20 <u>22</u>
Ora		

RAPORT DE EXPERTIZĂ ANTICORUPȚIE

Nr. ELO22/8309 din 08.11.2022

la proiectul de lege pentru modificarea unor acte normative (Legea nr. 162/2002, Legea nr.170/2007, Legea nr.288/2016, Legea nr.300/2017)

Prezentul raport de expertiză anticorupție a fost întocmit de Centrul Național Anticorupție al Republicii Moldova în baza Legii nr.100/2017 cu privire la actele normative, a Legii nr.1104/2002 cu privire la Centrul Național Anticorupție, a Legii integrității nr.82/2017 și a Metodologiei de efectuare a expertizei anticorupție a proiectelor de acte legislative și normative, aprobată prin Hotărârea Colegiului Centrului nr.6 din 20 octombrie 2017.

I. Analiza riscurilor de corupere a procesului de promovare a proiectului

I.1. Pertinența autorului, categoriei propuse a actului și a procedurii de promovare a proiectului

Autor al proiectului de act normativ este Parlamentul RM, iar autor nemijlocit este un grup de deputați în Parlament, ceea ce corespunde art.73 din Constituția Republicii Moldova și art.47 alin.(3) din Regulamentul Parlamentului, aprobat prin Legea nr.797/1996.

Categoria actului legislativ propus este Lege organică, ceea ce corespunde art.72 din Constituție și art. 6-12 din Legea nr.100/2017 cu privire la actele normative.

I.2. Respectarea rigorilor de transparență în procesul decizional la promovarea proiectului

Conform art.8 al Legii nr.239/2008 privind transparența în procesul decizional "*etapele asigurării transparenței procesului de elaborare a deciziilor sunt:*

- a) informarea publicului referitor la inițierea elaborării deciziei;*
- b) punerea la dispoziția părților interesate a proiectului de decizie și a materialelor aferente acestuia;*
- c) consultarea cetățenilor, asociațiilor constituite în corespundere cu legea, altor părți interesate;*
- d) examinarea recomandărilor cetățenilor, asociațiilor constituite în corespundere cu legea, altor părți interesate în procesul de elaborare a proiectelor de decizii;*
- e) informarea publicului referitor la deciziile adoptate."*

Proiectul supus expertizei a fost plasat pe pagina web a Parlamentului RM, cu anexarea notei informative, fiind asigurat accesul părților interesate la proiectul prenotat pentru a putea prezenta/expedia recomandări asupra acestuia.

I.3. Scopul anunțat și scopul real al proiectului

Potrivit notei informative, proiectul a fost elaborat în scopul „[...] perfecționării reglementărilor juridice a relațiilor apărute între autoritățile statului și militarii/funcționarii publici cu statut special/ofițerii de informații și securitate în urma desfacerii contractului de îndeplinire a serviciului militar sau special, înainte de termen, drept temei fiind angajarea într-o autoritate publică, într-o funcție care prevede exercitarea serviciului militar sau special.”

Analizând normele elaborate s-a constatat că prin proiect se propune modificarea unor acte normative (Legea nr.162/2005 cu privire la statutul militarilor, Legea nr.170/2007 privind statutul ofițerului de informații și securitate, Legea nr.288/2016 privind funcționarul public cu statut special din cadrul Ministerului Afacerilor Interne, Legea nr.300/2017 cu privire la sistemul administrației penitenciare), fiind instituite norme ce prevăd scutirea de la recuperarea cheltuielilor pentru instruire a militarilor/funcționarilor publici cu statut special/ofițerilor de informații și securitate care au absolvit o instituție de învățământ a Ministerului Apărării, Ministerului Afacerilor Interne, Serviciului de Informații și Securitate sau Administrației Naționale a Penitenciarelor, și care după eliberarea din serviciu, în decurs de 6 luni se reangajează o singură dată în instituția din care s-au eliberat sau se angajează într-o instituție sau autoritate, unde îndeplinesc serviciul militar sau special.

La fel, proiectul prevede modul de soluționare a acțiunilor civile/de executare silită intentate împotriva militarilor/funcționarilor publici cu statut special/ofițerilor de informații și securitate care au absolvit o instituție de învățământ cu statut militar/special și s-au angajat într-o altă autoritate publică, decât în cea pentru care au fost instruiți și în privința cărora, până la momentul intrării în vigoare a prezentei legi, au fost inițiate acțiuni în judecată sau acțiuni de urmărire a patrimoniului, al salariului sau a altor venituri în cadrul procedurilor de executare, în baza unei hotărâri judecătorești obiectul căreia constituie recuperarea cheltuielilor pentru instruire.

Prin urmare, se constată că scopul declarat de către autor în nota informativă corespunde scopului real al proiectului.

I.4. Interesul public și interesele private promovate prin proiect

Deși proiectul promovează interesele unui grup de persoane (militarii/funcționarii publici cu statut special/ofițerii de informații și securitate) de a fi scutiți de la recuperarea cheltuielilor pentru instruire, în cazul în care au absolvit una din instituțiile de învățământ cu statut militar/special și s-au angajat într-o altă autoritate publică, decât în cea pentru care au fost instruiți, prevederile formulate sunt conform interesului public. *Or, potrivit art. 43 alin (1) din Constituția Republicii Moldova în coroborare cu art.23 alin (1) din Declarația Universală a Drepturilor Omului din 10.12.1948 la care Republica Moldova a aderat prin Hotărârea Parlamentului nr. 214-XII din 28.07.1990, este prevăzut că orice persoană are dreptul la libera alegere a muncii.*

I.5. Justificarea soluțiilor proiectului

I.5.1. Suficiența argumentării din nota informativă.

În conformitate cu art.30 al Legii nr.100/2017 cu privire la actele normative, proiectele de acte normative sunt însoțite de „nota informativă care cuprinde:

- a) denumirea sau numele autorului și, după caz, a participanților la elaborarea proiectului actului normativ;
- b) condițiile ce au impus elaborarea proiectului actului normativ și finalitățile urmărite;
- c) descrierea gradului de compatibilitate, pentru proiectele care au ca scop armonizarea legislației

naționale cu legislația Uniunii Europene;
d) principalele prevederi ale proiectului și evidențierea elementelor noi;
f) modul de încorporare a actului în cadrul normativ în vigoare".

Argumentele invocate de autor în nota informativă justifică necesitatea elaborării proiectului, fiind întrunite cerințele art.30 al Legii nr.100/2017 cu privire la actele normative.

I.5.2. Argumentarea economică-financiară.

Conform art.30 lit.e) al Legii nr.100/2017 cu privire la actele normative, nota informativă trebuie să conțină „e) fundamentarea economico-financiară”.

Potrivit notei informative: „Implementarea proiectului, nu necesită cheltuieli suplimentare din contul bugetului de stat și nici reducerea veniturilor bugetare.

Conform art. 28 alin. (1) din Legea finanțelor publice și responsabilității bugetar-fiscale nr. 181/2014, veniturile bugetare se formează din: impozite și taxe; contribuții de asigurări sociale de stat și prime de asigurări obligatorii de asistență medicală; granturi pentru susținerea bugetului și pentru proiectele finanțate din surse externe; alte venituri prevăzute de legislație.

Respectiv, nu a fost identificat nici o normă legală care ar prevedea că restituirea cheltuielilor de instruire ar putea fi calificat drept venit bugetar, în sensul legii invocate. De asemenea, sumele de bani restituite nu sunt planificate în procesul de planificare bugetară, acestea fiind sporadice.”

II. Analiza generală a factorilor de risc ale proiectului

II.1. Limbajul proiectului

Potrivit art.54 al Legii nr.100/2017 cu privire la actele normative „textul proiectului actului normativ se elaborează [...] cu respectarea următoarelor reguli: [...]

a) se expune într-un limbaj simplu, clar și concis [...]

c) terminologia utilizată este constantă, uniformă și corespunde celei utilizate în alte acte normative, în legislația Uniunii Europene și în alte instrumente internaționale la care Republica Moldova este parte, cu respectarea prevederilor prezentei legi; [...]

e) se interzice folosirea neologismelor dacă există sinonime de largă răspândire, [...]

f) se evită folosirea [...] a cuvintelor și expresiilor [...] care nu sînt utilizate sau cu sens ambiguu;

g) se evită tautologiile juridice;

h) se utilizează, pe cât este posibil, noțiuni monosemantice, [...]”.

Textul proiectului este expus într-un limbaj simplu, clar și concis, cu respectarea regulilor gramaticale și de ortografie, întrunind cerințele prevăzute de art.54 din Legea nr.100/2017.

II.2. Coerența legislativă a proiectului

În textul proiectului nu au fost identificate norme contradictorii sau conflicte dintre prevederile acestuia cu reglementările altor acte normative în vigoare.

II.3. Activitatea agenților publici și a entităților publice reglementată în proiect

Proiectul nu conține reglementări privind activitatea agenților publici și/sau a entităților publice.

II.4. Atingeri ale drepturilor omului care pot fi cauzate la aplicarea proiectului

Prevederile proiectului nu aduc atingere drepturilor fundamentale ale omului consacrate de Constituția Republicii Moldova, Declarația Universală a Drepturilor Omului și Convenția Europeană a Drepturilor Omului.

III. Concluzia expertizei

Proiectul a fost elaborat de un grup de deputați în Parlamentul Republicii Moldova a fost elaborat în scopul perfecționării reglementărilor juridice a relațiilor apărute între autoritățile statului și militarii/funcționarii publici cu statut special/ofițerii de informații și securitate în urma desfacerii contractului de îndeplinire a serviciului militar sau special, înainte de termen, drept temei fiind angajarea într-o autoritate publică, într-o funcție care prevede exercitarea serviciului militar sau special.

Proiectul supus expertizei a fost plasat pe pagina web a Parlamentului RM, cu anexarea notei informative, fiind asigurat accesul părților interesate la proiectul prenotat pentru a putea prezenta/expedia recomandări asupra acestuia.

Prevederile proiectului corespund scopului declarat de către autor în nota informativă și acesta este în conformitate cu interesul public.

În normele formulate prin proiectul supus expertizei anticorupție n-au fost identificați careva factori și riscuri de corupție.

08.11.2022

Expert al Direcției legislație și expertiză anticorupție:

Xenia VAMEȘ, Inspector principal